

INFORMATIENOTITIE

AAN	De leden van de Gemeenteraad
VAN	College van Burgemeester en Wethouders
ONDERWERP	Voortgangsrapportage Programma Energietransitie 2022
DATUM	19 oktober 2022
BIJLAGE	Voortgangsrapportage Programma Energietransitie 2022 (70562/675827)
REGISTRATIENUMMER	GZDGCB70562/675822

In deze informatienotitie informeert het college u over de voortgang van het Programma Energietransitie.

Het college constateert dat alle uitgevoerde activiteiten bijdragen aan het doel om een groter aandeel hernieuwbare energie te realiseren in het totale energieverbruik binnen Culemborg, maar ook dat het tempo verder omhoog moet willen we de doelstelling om in 2040 energieneutraal te zijn, halen. De actuele hoge energieprijzen zijn enerzijds een steun in de rug om over te schakelen naar duurzame bronnen, maar vormen anderzijds – zeker voor huishoudens met lage inkomens – een probleem.

Culemborg werkt aan de duurzame ontwikkeling van de stad. Onderdeel van de duurzame ontwikkeling is het bijdragen aan het terugdringen van de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂). In 2017 heeft u besloten om te streven naar de status van een energieneutrale stad uiterlijk in het jaar 2040. Energieneutraal betekent dat in een jaar evenveel energie duurzaam (hernieuwbaar) wordt opgewekt als dat er wordt verbruikt. Het uitspreken van de ambitie om energieneutraal te worden is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Het betekent een enorme opgave. We moeten hiervoor ruimte zoeken voor de opwek van duurzame energie, met name via zon en wind. We moeten werk maken van het besparen van energie. En we moeten zoeken naar duurzame vormen van warmte om onze huizen en bedrijven te verwarmen en van warm water te voorzien. In de afgelopen jaren hebben we hierin samen met onze partners de eerste stappen gezet. Om de doelstelling energieneutraal in 2040 te bereiken moet het tempo waarin de transitie plaatsvindt omhoog. Hiervoor heeft u in oktober 2020 het Programma Energietransitie vastgesteld. In het Programma Energietransitie 2020 is een samenhangend beeld geschetst van de werkzaamheden op het gebied van de energietransitie in de komende jaren. Het programma kent drie programmalijnen, te weten:

- Energiebesparing;
- Warmtetransitie;
- Duurzame opwek.

In het Programma Energietransitie is de doelstelling om te streven naar een energieneutrale stad herbevestigd en is vanuit de investeringsagenda een financiële impuls toegevoegd door voor een periode van vijf jaar (2021-2025) jaarlijks € 200.000,- extra beschikbaar te stellen voor het werken aan de energietransitie. Daarbij is afgesproken om jaarlijks voorafgaand van de begrotingsbehandeling voor het volgende jaar te evalueren wat het lopende programmajaar heeft opgeleverd en wat de vooruitzichten zijn voor het komende programmajaar. De bijgevoegde voortgangsrapportage gaat daarom in op de activiteiten op het gebied van de energietransitie in 2022 en kijkt vooruit naar het jaar 2023.

Voortgangsrapportage 2022 Programma Energietransitie

Oktober 2022

1 Inleiding

Culemborg werkt aan de duurzame ontwikkeling van de stad. Onderdeel van de duurzame ontwikkeling is het bijdragen aan het terugdringen van de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂). De toename van de concentratie CO₂ in de atmosfeer draagt bij aan de opwarming van de aarde. De klimaatverandering die hier door optreedt gaat gepaard met vaker optredende extreme weersomstandigheden (hittegolven, hoosbuien en langere periodes van droogte). Op mondiale, Europese en nationale schaal zijn daarom afspraken (klimaatakkoorden) gemaakt om de uitstoot van CO₂ terug te dringen om daardoor de wereldwijde temperatuurstijging zo beperkt mogelijk te houden. De uitstoot van CO₂ vindt in hoofdzaak plaats door de verbranding van fossiele brandstoffen (aardolie, aardgas en steenkool) ten behoeve van de opwekking van elektriciteit, de verwarming van de gebouwde omgeving en voor mobiliteit (via de weg, het water en de lucht). In 2017 heeft de gemeenteraad van Culemborg besloten om te streven naar de status van een energieneutrale stad uiterlijk in het jaar 2040. Energieneutraal betekent dat in een jaar evenveel energie duurzaam (hernieuwbaar) wordt opgewekt als dat er wordt verbruikt. Het uitspreken van de ambitie om energieneutraal te worden is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Het betekent een enorme opgave. We moeten hiervoor ruimte zoeken voor de opwek van duurzame energie, met name via zon en wind. Dat we werk moeten maken van het besparen van energie. En dat we moeten zoeken naar duurzame vormen van warmte om onze huizen en bedrijven te verwarmen en van warm water te voorzien. In de afgelopen jaren hebben we hierin samen met onze partners de eerste stappen gezet. Om de doelstelling energieneutraal in 2040 te bereiken moet het tempo waarin de transitie plaatsvindt omhoog. Hiervoor heeft de gemeenteraad in 2020 het Programma Energietransitie vastgesteld. In het Programma Energietransitie 2020 is een samenhangend beeld geschetst van de werkzaamheden op het gebied van de energietransitie in de komende jaren. Het programma kent drie programmalijnen, te weten:

- Energiebesparing;
- Warmtetransitie;
- Duurzame opwek.

In het Programma Energietransitie is de doelstelling om te streven naar een energieneutrale stad herbevestigd en is vanuit de investeringsagenda een financiële impuls toegevoegd door voor een periode van vijf jaar (2021-2025) jaarlijks € 200.000,- extra beschikbaar te stellen voor het werken aan de energietransitie. Daarbij is afgesproken om jaarlijks voorafgaand van de begrotingsbehandeling voor het volgende jaar te evalueren wat het lopende programmajaar heeft opgeleverd en wat de vooruitzichten zijn voor het komende programmajaar. Deze voortgangsrapportage 2022 gaat daarom in op de activiteiten op het gebied van de energietransitie in 2022 en kijkt vooruit naar het jaar 2023.

2 Programmajaar 2022

2.1 Inleiding

De monitoring van het energieverbruik en het aandeel duurzaam opgewekte energie wordt landelijk bijgehouden door Rijkswaterstaat in de Klimaatmonitor (www.klimaatmonitor.nl). De monitoringsgegevens lopen per definitie achter op de actuele stand van zaken omdat de data eerst gevalideerd moet worden alvorens ze kunnen worden gepubliceerd. In het afgelopen jaar zijn de monitoringsgegevens over het jaar 2020 beschikbaar gekomen. De volgende ontwikkelingen voor Culemborg zijn zichtbaar:

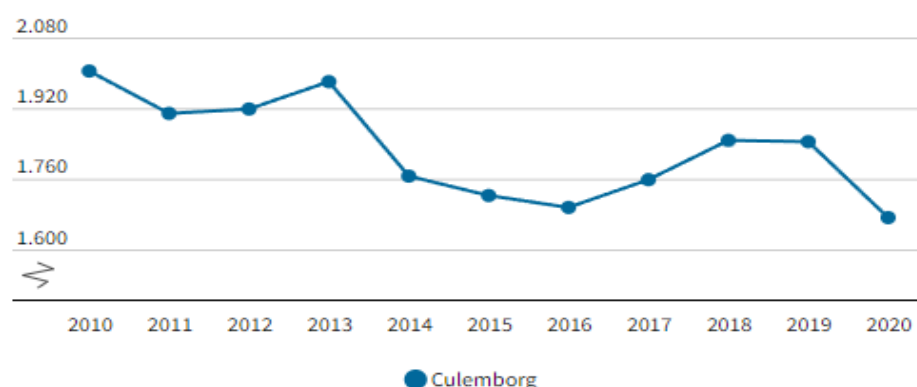
	2018	2019	2020	Groei absoluut t.o.v. voorgaand jaar		Groei relatief t.o.v. voorgaand jaar	
				2019	2020	2019	2020
Totaal energieverbruik	1.847 TJ*	1.844 TJ	1.672 TJ	- 3 TJ	- 172 TJ	- 0,2 %	- 9,4 %
% hernieuwbare energie totaal	6,4	6,9	8,7	0,5 %	1,8 %	7,8 %	26 %
% hernieuwbare energie mobiliteit	4,6	5,9	5,8	1,3 %	- 0,1 %	28,2 %	- 1,7%
% hernieuwbare warmte	3,4	3,3	3,7	- 0,1 %	0,4 %	- 3 %	12,1 %
% hernieuwbare elektriciteit	14,6	15,0	20,5	0,5 %	5,5 %	2,7 %	36,6 %

NB: de in de tabel opgenomen ontwikkelingen houden geen verband met de in 2021 en 2022 uitgevoerde activiteiten. Het laat slechts de ontwikkeling zien van het energieverbruik in Culemborg op basis van de laatst beschikbaar gekomen betrouwbare data.

*) TJ staat voor TeraJoule. 1 TJ komt overeen met 30.000 m³ aardgas of 278.000 kiloWattuur.

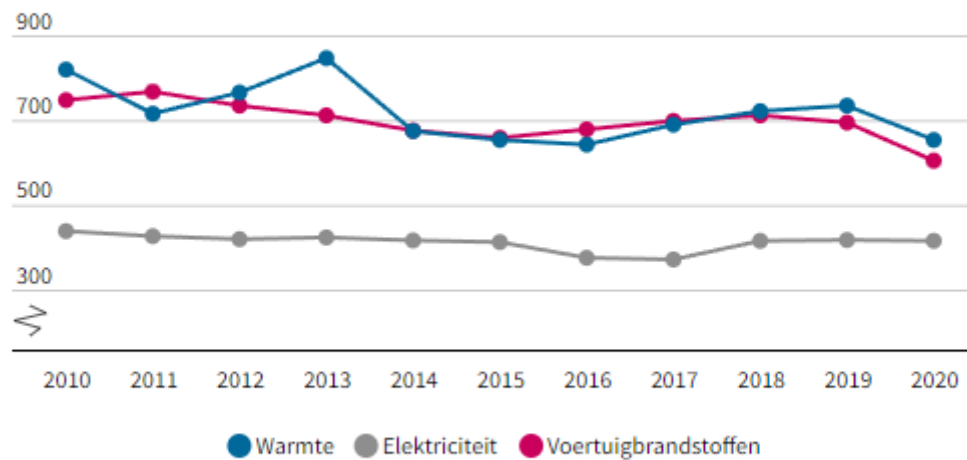
In onderstaande grafieken wordt achtereenvolgens het totale energieverbruik. Het totale energieverbruik uitgesplitst en het percentage hernieuwbare energie getoond.

Totaal bekend energieverbruik TJ

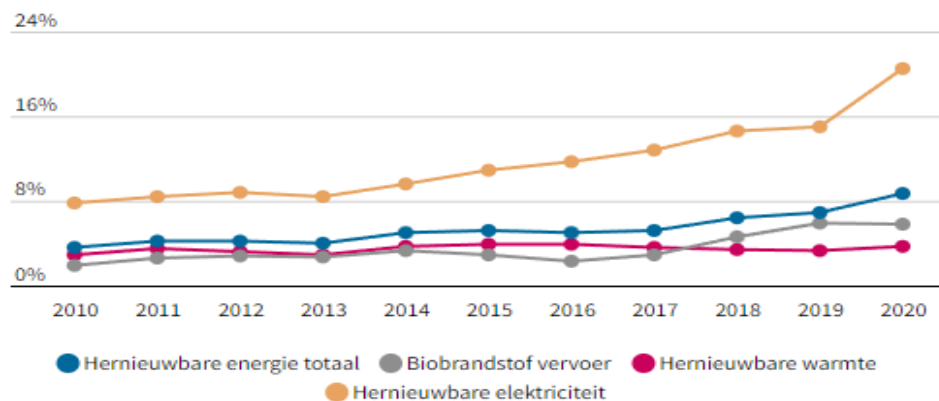
Bron: Berekening (sub)totalen energieverbruik | 2010 - 2020

Energieverbruik naar toepassing Culemborg, TJ

Bron: meerdere bronnen | 2010 - 2020

Percentage bekende hernieuwbare energie Culemborg

Bron: Berekening RVO | 2010 - 2020

Opvallend is de sterke afname van het totale energieverbruik in Culemborg in 2020 (- 9,4 %) ten opzicht van 2019. Die afname komt vooral voor rekening van minder aardgasverbruik (min 11%) en een verminderd brandstofgebruik voor mobiliteit (min 13 %). De verminderde mobiliteit zal zeer waarschijnlijk corona-gerelateerd zijn. Het verminderde verbruik van aardgas is moeilijker verklaarbaar. Ook opvallend is de stevige groei van het aandeel hernieuwbare elektriciteit (+ 26 % relatieve groei). Dit is bijna volledig toe te schrijven aan de grote populariteit van zonnepanelen. Als laatste is het waardevol om op te merken dat in 2020 Culemborg zowel in aantal inwoners als in aantal woningen is gegroeid en dat ondanks deze groei er een afname is van het totale energieverbruik (ontkoppeling) en een toename van het aandeel hernieuwbare energie.

De terugblik naar het jaar 2022 (hoewel het pas september 2022 is) wordt geschetst aan de hand van de activiteiten die zijn verricht (en die in de rest van 2022 nog op de rol staan) binnen de drie eerder genoemde programmalijnen.

2.2 Energiebesparing in 2022

Energiearmoede

Met de huidige torenhoge energieprijzen is het thema energiebesparing (en energiearmoede) dagelijks nieuws. De afhankelijkheid van aardgas uit het buitenland en het gebrek aan leveringszekerheid is de oorzaak van een ongekende prijsstijging. Ieder huishouden met een variabel energiecontract heeft hier mee te maken. Het leidt tot schrijnende voorbeelden van hoge maandlasten waardoor mensen in betalingsproblemen komen. De rijksoverheid heeft gemeenten budget toegekend om de zogenaamde energietoeslag uit te keren. Dit verzacht voor de laagste inkomensgroepen de pijn enigszins. Daarnaast werken we aan het gericht omlaag brengen van de energierekening, met name voor de huishoudens met een laag inkomen en een minder goed geïsoleerd huis (denk hierbij aan vouchers voor energiebespaarboxen, een witgoedregeling en het versneld installeren van zonnepanelen). De uitvoering van deze maatregelen zal in het komende winterhalfjaar plaatsvinden. Het ministerie van BZK heeft voor de kosten van deze maatregelen budget beschikbaar gesteld.

Energieloket

In de energietransitie speelt energiebesparing een belangrijke rol. Immers energie die niet wordt verbruikt hoeft ook niet duurzaam te worden opgewekt. Sinds een aantal jaren schakelen we als gemeente voor energiebesparingsacties Vrijstad Energie in. Vrijstad Energie is onze lokale energiecoöperatie die zich op non-profit basis inzet voor de duurzame ontwikkeling van Culemborg. Vrijstad is op een groot aantal terreinen in de stad actief (zie www.vrijstadenergie.nl). Via Vrijstad kunnen inwoners verzoeken om een gesprek met een energiecoach, kan mee worden gedaan aan gezamenlijke inkoopacties en kunnen informatieavonden worden bijgewoond. Daarnaast bemenst Vrijstad de fysieke energiewinkel waar inwoners kennis kunnen maken met allerlei energiebesparende maatregelen. Vrijstad vormt als het ware de 'frontoffice' voor Culemborgers. Het regionale energieloket vormt de backoffice. Complexere vragen op energiebesparingsgebied kunnen door het regionale energieloket worden opgepakt. Via het regionale energieloket is in de eerste helft van 2022 de subsidieregeling 'Regeling Reductie Energiegebruik Woningen' voor de doelgroep huurwoningen (1.000 stuks) afgerond (Vrijstad benadert voor deze regeling in 2022 1.000 koopwoningen). Via de RREW zijn onder meer gratis energiebespaarboxen verstrekt.

Vrijstad Energie

Het college werkt in de energietransitie nauw samen met Vrijstad Energie. Vrijstad Energie als lokale energiecoöperatie heeft tot doel om een bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkeling van Culemborg met name richting een energieneutrale gemeente. Vrijstad wordt bemend door vrijwilligers uit Culemborg. Alle activiteiten van Vrijstad hebben daar door het karakter 'voor en door Culemborgers' op basis non-profit uitgangspunt. Vrijstad vervult daardoor extra uitvoeringscapaciteit van de gemeente op het gebied van de energietransitie.

Niet alle activiteiten kunnen voor 100 % met vrijwilligers worden ingevuld. Vandaar dat ook betaalde opdrachten aan Vrijstad worden verstrekt. Met Vrijstad is de gemeente een speciale inkooprelatie aangegaan die maakt dat de langjarige samenwerking in lijn blijft met het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente.

Diverse acties energiebesparing

- Samen met de KCB is verder gewerkt aan het in 2020 gestarte project om te verkennen op welke wijze het bedrijventerrein Pavijen energieneutraal kan worden. Een complicerende factor in dit project zijn de gemeentelijke besluiten die zijn genomen in het kader van de stationsomgeving. Voor de op Pavijen 1 gevestigde bedrijven is de toekomst van hun bedrijf in dit gebied een stuk onzekerder geworden. Daardoor is de bereidheid om in duurzame maatregelen te investeren op een laag pitje komen te staan. Desondanks gaan de gesprekken hierover wel verder. Naar verwachting wordt richting het einde van dit jaar de structuurvisie voor de Stationsomgeving vastgesteld waardoor er meer duidelijkheid gaat ontstaan. Voor bedrijven die vanuit Pavijen 1 verplaatst gaan worden naar andere delen op Pavijen ontstaat de kans om deze bij nieuwbouw maximaal te verduurzamen.
- Voor de toekomstige energievoorziening van de nieuwbouw op Pavijen 1 oriënteren we ons op dit moment op de mogelijke alternatieven voor de warmtevoorziening. Nadrukkelijk betrekken we daar ook de kansen bij die bedrijven bij in de omgeving van het plangebied kunnen bieden.
- Via duurzaamheidsleningen kunnen eigenaren van koopwoningen van de gemeente geld lenen voor energiebesparende maatregelen, zoals voor de aanschaf van dubbel glas, vloer-, muur- of dakisolatie. Van de mogelijkheid om duurzaamheidsleningen af te sluiten wordt goed gebruik gemaakt. De meeste leningen worden afgesloten voor het installeren van zonnepanelen.
- In 2022 ronden we een notitie af waarin ingegaan wordt op toekomstbestendige nieuwbouw. In Culemborg wordt de komende jaren volop gebouwd. Op verschillende manieren kan de nieuwbouw bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van Culemborg, denk aan: bouw (bijna) energieneutrale nieuwbouw, circulaire bouw, natuurinclusieve bouw en nieuwbouw met aandacht voor klimaatadaptatie.
- Naar aanleiding van een motie in de gemeenteraad is gewerkt aan de verkenning van het verduurzamen van evenementen. De resultaten hiervan worden binnenkort teruggekoppeld aan de gemeenteraad.
- De website www.energiekculemborg.nl (binnenkort www.culemborgduurzaam.nl) is in 2022 vernieuwd.
- In het voorjaar is in Parijsch een 2de bandenpomp geplaatst. Het gebruik van deze pomp is gratis. Het rijden op goed opgepompte banden bespaart brandstof. De pomp wordt overigens nog verplaatst naar het nieuw aan te leggen parkeerterrein bij Parc Beaugarde.
- Via Vrijstad Energie is een 'energieconciërge' beschikbaar. Hij helpt inwoners met realiseren van kleine energiebesparende maatregelen (aankopen tochtstrips, radiatorfolie etc.) als de inwoners dit zelf niet of niet goed kunnen.

2.3 De warmtetransitie in 2022

Transitievisie Warmte (TVW)

In lijn met het nationale klimaatakkoord is in januari 2022 de transitievisie warmte (TVW) vastgesteld. In een TVW schetst de gemeente op welke wijze, in welk tempo en in welke volgorde woningen en bedrijfspanden (de gebouwde omgeving) van het aardgas afgaan. De basis van de TVW wordt gevormd door de beschrijving van de huidige energetische situatie van de verschillende buurten en wijken in Culemborg. Het maakt (vanzelfsprekend) uit welke technische mogelijkheden om van het aardgas af te gaan er zijn afhankelijk van de uitgangssituatie. Zo verschilt de binnenstad sterk van de uitbreidingswijken in Parijsch en is Lanxmeer totaal verschillend van Pavijen. De Transitievisie Warmte is een eerste poging om dit complexe onderwerp voor de hele stad te beschrijven. Twee belangrijke uitvoeringslijnen worden nu al zichtbaar. Dat is in eerste instantie om sterk in te zetten op energiebesparing en de tweede lijn betreft communicatie en participatie. De transitie naar een aardgasvrije stad raakt bijna iedere inwoner en kan niet slagen zonder draagvlak.

Het vergroten van het draagvlak voor dit onderwerp is een grote uitdaging en vergt veel energie en een lange adem.

Door inwoners wordt met regelmaat gevraagd naar welke alternatieve warmtebronnen binnen Culemborg beschikbaar zijn. Als gemeente vinden we het belangrijk om indien mogelijk samen met de inwoners te verkennen welke scenario's denkbaar zijn. Onder 'de paraplu' van minder op de meter besteden we daar aandacht aan. Zo start naar verwachting in het vierde kwartaal een haalbaarheidsonderzoek naar de winning van warmte ten behoeve van het Westerkwartier.

Minder op de Meter

In 2022 is het in 2021 gestarte project 'Minder op de meter' voortgezet. In het project (uitgevoerd door Vrijstad Energie) worden inwoners die gemotiveerd zijn om de eigen woning te verduurzamen, samen met hun burens uit de straat aangemoedigd om samen te verkennen op welke wijze dit kan plaatsvinden. Het project richt zich op het ontzorgen van inwoners door gerichte maatwerkadviezen te geven en hen te begeleiden in de realisatie van de verduurzamingsmaatregelen. Het benaderen van in de warmtetransitie geïnteresseerde inwoners geeft het project een heel andere dynamiek dan het benaderen van een hele wijk. De uitgangspositie van de deelnemende inwoners is positief en de weerstand die bij een wijkaanpak wel aanwezig is speelt in dit project geen rol. De eerste ronde van het project (100 huishoudens) is nagenoeg afgerond. Inmiddels is een nieuwe opdracht aan Vrijstad verstrekt om een tweede ronde van 100 huishoudens te interesseren voor deelname aan het project. Deze tweede ronde loopt door tot naar verwachting medio 2023. Binnen het project Minder op de meter starten we ook een deelproject dat zich specifiek richt op het verduurzamen van monumenten.

2.4 Duurzame opwek in 2022

Extra Windenergie in Culemborg:

In 2022 zijn geen ontwikkelingen te melden over windenergie. In het voorjaar van 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen gehouden en de eventuele doorstart van Windwinning Culemborg was mede afhankelijk van het resultaat van deze verkiezingen. In het gesloten bestuursakkoord is overeengekomen dat er in principe ruimte is voor extra windenergie in Culemborg maar dat draagvlak hiervoor belangrijk is. In het bestuursakkoord is verder overeengekomen dat rondom de energietransitie een participatie-agenda moet worden ontwikkeld.

Regionale Energiestrategie (RES)

In het eerste half jaar van 2021 is gewerkt aan de (voorbereiding van de besluitvorming over de) Regionale Energiestrategie Fruitdelta Rivierenland 1.0 (de RES 1.0). Door 8 regiogemeenten, het Algemeen Bestuur van het Waterschap Rivierenland en Provinciale Staten van Gelderland is de RES 1.0 vastgesteld. In de RES 1.0 is de ambitie afgesproken om uiterlijk in 2030 in de regio Rivierenland 1,2 TWh (teraWattuur¹) duurzame elektriciteit op te wekken. Voor Culemborg is het kwantitatieve aandeel vastgesteld op 0,090 TWh (ofwel 90 GWh). Deze 90 GWh is onderverdeeld in de eerder genoemde 72 GWh windenergie en 18 GWh zonne-energie (6 GWh op land en 12 GWh op grootschalige daken). Met de vaststelling van de RES 1.0 is de kwantitatieve doelstelling voor de opwek van duurzame elektriciteit in de regio Rivierenland voor de komende jaren helder vastgelegd. Nu de RES 1.0 is vastgesteld is in 2022 gewerkt aan het opstellen en uitvoeren van een uitvoeringsprogramma RES 1.0 en daarnaast aan een uitgangspuntennotitie voor het toewerken naar de RES 2.0.

¹ 1 teraWattuur staat gelijk aan 1 miljard kiloWattuur. Een gemiddeld huishouden verbruikt jaarlijks ca. 3.500 kWh. 1 TWh staat daarmee gelijk aan het elektriciteitsverbruik van ca. 285.000 (gemiddelde) huishoudens.

Schooldakrevolutie

In 2022 heeft de stichting schooldakrevolutie alle schoolgebouwen in Culemborg onder de loep genomen en voor die schoolgebouwen waar nog geen zonnepanelen op zijn gerealiseerd is het gesprek met het betreffende schoolbestuur gevoerd om de mogelijkheden van het realiseren van nieuwe zonnedaken op scholen te onderzoeken.

Zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht

In 2022 is een nieuw toetsingskader opgesteld voor de plaatsing van zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht. Op 15 september 2022 is dit voorstel in de commissievergadering besproken. Naar aanleiding hiervan vindt de besluitvorming over de verruimingsmogelijkheden getraptd plaats. Het eerste deel naar verwachting nog in november 2022 en het tweede deel in het eerste kwartaal van 2023.

Zonneweides

Met de vaststelling van de RES 1.0 is ook de opgave ontstaan om een ruimtelijk kader te ontwikkelen voor het realiseren van grondgebonden zon (zonneweides). Omdat een groot deel van het buitengebied van Culemborg onderdeel is van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (inmiddels UNESCO-werelderfgoed) weegt hier het belang van cultuurhistorie zwaar. Om dit ruimtelijke kader zorgvuldig op te stellen is een opdracht verstrekt aan het Gelders Genootschap om de gemeente op dit punt te adviseren. De besluitvorming over dit kader door de gemeenteraad wordt voorzien in het eerste halfjaar van 2023.

In september 2022 hadden we als Culemborg de landelijke primeur bij de opening van het eerste zonneveld met verticale zonnepanelen.

Duurzaamheidsleningen

Tot 1 september 2022 zijn in 2022 aan 39 inwoners van Culemborg duurzaamheidsleningen verstrekt waarmee onder meer 481 zonnepanelen in Culemborg worden gerealiseerd.

Netcongestie

In het voorjaar heeft netbeheerder Liander formeel gemeld dat een deel van het elektriciteitsnetwerk van Culemborg kampt met zogenaamde netcongestie. Dit betreft zowel de levering van elektriciteit als de teruglevering van opgewekte elektriciteit. Dit speelt zich af op het niveau van het hoogspanningsnetwerk (onder beheer van TenneT), het onderstation nabij de kruising van de N320 en de Rijksweg en op de middenspanningskabels die vanuit het onderstation de verschillende wijken in Culemborg inlopen. We staan in nauw contact met Liander om de consequenties van deze problematiek in beeld te brengen.

2.5 Uitgaven in 2022

In 2022 bestaat het gemeentelijke budget voor het programma Energietransitie uit het reguliere budget milieubeheer (€ 100.000,-) en de tweede jaarschijf van € 200.000,- uit het programma Energietransitie. In 2022 zijn ook doeluitkeringen ontvangen ter waarde van € 664.944,-. Tot nu toe (stand van zaken 1 september 2021) zijn op deze budgetten de volgende uitgaven gedaan:

wat	bedrag
Energiewinkel	€ 7.000,-
Transitievisie warmte uitvoering	€ 3.675,-
energiecongiërges	€ 5.000,-
Duurzame monumenten	€ 2.600,-
RREW koopwoningen	€ 48.109,-
RREW huurwoningen	€ 85.500,-
Minder op de meter	€ 45.500,-
Uitbreiding formatie	€ 25.000,-
Bandenpomp	€ 2.500,-
Interne organisatie Vrijstad	€ 10.800,-
Festival Lanxmeer	€ 3.400,-
diversen	€ 500,-
Communicatie	€ 7.125,-
Milieuvadvisraad	€ 1.575,-
	+/- € 245.500,-

Beschikbare budgetten programma energietransitie 2022

budget	bedrag	Besteed (t/m sept 2022)
Milieubeheer	€ 100.000,-	€ 100.000,- (100 %)
Programma energietransitie o.b.v. investeringsagenda	€ 200.000,-	€ 11.801,- (6 %)
Budget RREW*	€ 195.000,-	€ 133.609,- (69 %)
Budget energiearmoede**	€ 469.944,-	€ 0,- (0 %)
totaal	€ 964.944,-	€ 245.410,- (25 %)

*) moet conform subsidiebeschikking besteed zijn uiterlijk 31 januari 2023.

**) moet conform subsidiebeschikking besteed zijn uiterlijk 1 januari 2024.

Doordat de middelen uit de investeringsagenda en de doeluitkeringen ondergebracht zijn in de bestemmingsreserve programma energietransitie, zijn deze niet gevoelig voor de kalenderjaarovertgang. Niet bestede middelen in 2022 zijn in 2023 'gewoon' beschikbaar.

2.6 Niet gerealiseerd in 2022

In het Programma Energietransitie is een aantal thema's benoemd die in 2022 nog niet zijn opgepakt. Dit betreffen:

- Het opstellen van 2 of 3 wijkuitvoeringsplannen;
- Het opstellen van een uitvoeringsplan voor de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed;
- De doorontwikkeling van het gemeentelijke inkoopbeleid.

3 Programmajaar 2023

3.1 Voorspellen is lastig

- 2023 vormt het derde (van vijf) programmajaren van het Programma Energietransitie. Nu (september 2022) is het lastig om precies in te schatten waar het accent van de werkzaamheden komen te liggen. Duidelijk is wel dat het thema 'energiearmoede' dominant zal zijn. Dit is ook één van de prioriteiten op het gebied van duurzaamheid uit het bestuursakkoord.
- Een tweede prioriteit uit het bestuursakkoord is het samen met de stad vormgeven van een uitvoeringsagenda energietransitie. De enorme opgave waar we voor staan kan alleen maar slagen als we samen (gemeente, inwoners en ondernemers) de schouders er onder zetten en gedeelde doelen hebben. De uitvoeringsagenda energietransitie die participatief tot stand moet komen zal in 2023 opgesteld worden.

Ondanks een aantal onzekerheden voorzien we de volgende acties in 2023:

3.2 Energiebesparing

Communicatie en besparen

Net als in 2022 zetten we in op energiebesparing met name in de gebouwde omgeving. Via een brede communicatiecampagne proberen we de bewustwording te vergroten. We bouwen voort op de resultaten van het project Minder op de Meter. Door het zorgvuldig selecteren van modelwoningen die als voorbeeld kunnen dienen voor veel andere woningen in de stad, proberen we om de kennis te vergroten en handelingsperspectief te bieden. De procedure Windwinning heeft ons geleerd dat draagvlak voor maatregelen extreem belangrijk is. Draagvlak begint bij een open en transparante communicatie.

Op dit thema is het op een zorgvuldige wijze besteden van de beschikbare budgetten voor energiearmoede prioritair.

3.3 De warmtetransitie in 2023

Centraal in de transitievisie warmte staan de onderwerpen energiebesparing en communicatie. Het project Minder op de Meter geeft hier invulling aan. In de warmtetransitie staan we nog maar aan het begin van de realisatie. Belangrijk is dus ook om te leren. Van experimenten in Culemborg, maar nadrukkelijk ook elders in Nederland. Dit doen we in nauwe samenwerking met onze partners (Liander, KleurrijkWonen en Vrijstad Energie).

3.4 Duurzame opwek in 2023

Windenergie

Afhankelijk van de vraag of de initiatiefnemers van Windwinning er in slagen om in lijn met de aangenomen motie van april 2021 een aangepast voorstel te ontwikkelen dat op draagvlak kan rekenen zal in 2023 de procedure worden hervat. Het initiatief hiervoor ligt echter bij de initiatiefnemers en niet bij de gemeente.

Zonne-energie

Via twee sporen zal het aandeel zon in Culemborg worden gestimuleerd. Enerzijds via de uitwerking van het nog te ontvangen advies (en vervolgens vast te stellen ruimtelijk kader) voor grondgebonden zonneweides. En anderzijds zal in regionaal verband als uitwerking van de RES 1.0 een regionale aanpak volgen voor het stimuleren van grootschalig zon op dak.